

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 65/2021-56

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Západoslovenská distribučná, a. s.**, Čulenova 6, Bratislava, IČO 36 361 518, zastúpenej Advokátskou kanceláriou RELEVANS s. r. o., Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Alexander Kadela, proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 31 CoKR 13/2018-996 z 21. januára 2020 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 31 CoKR/13/2018-1187 z 19. mája 2020 a uzneseníu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Obdo 33/2020 z 20. augusta 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. novembra 2020 a doplnenou 25. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie; zároveň žiada o odklad vykonateľnosti napadnutého právoplatného rozhodnutia krajského súdu.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutých rozhodnutí vyplýva, že sťažovateľka bola v právnom postavení žalobkyne v spore proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „správca“ a „úpadca“), o vylúčenie majetku – [REDAKOVANÉ] stavby rozvodne bez súpisného čísla nachádzajúcej sa v [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „elektroenergetické stavby a zariadenia“) – zo súpisu všeobecnej podstaty úpadcu.

3. Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) prvou výrokovou vetou rozsudku č. k. 25 Cbi 31/2016-905 z 8. augusta 2018 žalobu zamietol, pretože po vykonaní dokazovania a jeho zhodnotení dospel k záveru, že sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno, že vlastníctvo k elektroenergetickým stavbám a zariadeniam nadobudla na základe zmluvy o vklade časti podniku uzatvorenej 31. mája 2007 medzi spoločnosťou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „vkladateľka“), a spoločnosťou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], resp. vlastníctvo vydržala, pretože bola dobromyseľná v tom, že jej zapísaný majetok patrí. V konaní nebolo preukázané, že vkladateľka v rámci privatizácie nadobudla vlastnícke právo k zapísanému majetku, preto ho ani nemohla previesť na sťažovateľku. Elektroenergetické stavby a zariadenia tvoria jeden celok, pričom technológie a zariadenia pre rozvod a distribúciu elektrickej energie vždy sledovali právny osud stavby rozvodne a nemali samostatný právny režim. Skutočnosť, že sporný majetok je súčasťou regionálnej distribučnej sústavy, bez ďalšieho nepreukazuje, že ho sťažovateľka nadobudla do svojho vlastníctva ani že vlastnícke právo k nemu vydržala.

4. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny s konštatovaním, že sťažovateľka v odvolaní neuviedla žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré neboli predmetom posúdenia okresným súdom. Vkladateľka nebola zapísaná v katastri nehnuteľností ako vlastníčka stavby rozvodne, preto rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 22 Cdo 2548/98 z 27. apríla 2000 ani nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016, na ktoré sťažovateľka v rámci tvrdenia o nesprávnom právnom posúdení veci okresným súdom poukázala, nie sú podľa názoru krajského súdu na daný prípad aplikovateľné vzhľadom na skutkovú a právnu odlišnosť uvedených vecí.

5. Dovolanie sťažovateľky, v ktorom tvrdila, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené [§ 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)], a to:

a) je možné, aby bola nehnuteľnosť, ktorá existuje ako samostatný predmet právnych vzťahov, tvorená inou nehnuteľnosťou, ktorá tak isto existuje ako samostatný predmet právnych vzťahov? (ďalej len „prvá otázka“),

b) je elektrická stanica skladujúca sa z nehnuteľností (budovy) zapísanej v katastri nehnuteľnosti a z technologických zariadení umiestnených v tejto nehnuteľnosti, ako aj mimo tejto nehnuteľnosti (v areáli elektrickej stanice), ktoré (budova a technologické zariadenia) sú navzájom funkčne prepojené, plnia spoločný hospodársky účel a majú spoločné pomenovanie ako elektrická stanica, ako celok hromadná vec? (ďalej len „druhá otázka“) a

c) je možné v prípade, ak bolo úmyslom strán previesť hromadnú vec, avšak vlastnícke právo k jednej z vecí tvoriacich túto hromadnú vec neprešlo na nadobúdateľa, dospieť k záveru, že z tohto dôvodu neprešlo na nadobúdateľa vlastnícke právo ani k ostatným veciam tvoriacim prevádzanú hromadnú vec? (ďalej len „tretia otázka“),

najvyšší súd odmietol, pretože smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné [§ 447 písm. c) CSP], a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 [§ 447 písm. f) CSP]. Najvyšší súd konštatoval, že vo vzťahu k predmetu sporu sú sťažovateľkou nastolené otázky len teoretické, na ktorých kľúčovo nespočívali rozhodnutia súdov nižšej inštancie. Rozhodnutia súdov nižšej inštancie boli založené na závere o neunesení dôkazného bremena sťažovateľky k tvrdeniu o jej vlastníctve vecí zapísaných správcom do súpisu všeobecnej podstaty úpadcu. Predmetom posudzovania súdov nižšej inštancie bola otázka prejudiciálna k excindačným nárokom sťažovateľky uplatneným podľa § 78 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“), a to či sťažovateľka je alebo nie je vlastníkom predmetu vylúčenia zo súpisu majetku zahrnutého do konkurzu úpadcu, inak povedané, či v konaní disponuje aktívnou vecnou legitimáciou k predmetu sporu. Sťažovateľkou formulované otázky súdy nižšej inštancie neriešili. Najvyšší súd vyhodnotil prvú otázku ako špekulatívnu, účelovo smerujúcu k podporeniu a rozvinutiu druhej a tretej otázky o sťažovateľkou ponúkanom právnom posúdení vylučovaných vecí ako vecí samostatných tvoriacich vec hromadnú, čo však nebolo predmetom konania a rozhodnutia odvolacieho súdu, keďže v odvolaní sťažovateľky absentovala akákoľvek jej argumentácia vo vzťahu k vymedzeniu právneho charakteru predmetu vlastníctva a následnej excindácie ako veci hromadnej.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu v znení opravného uznesenia krajského súdu a napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], v ktorej argumentuje predovšetkým tým, že je vlastníkom elektrickej stanice pozostávajúcej z budovy rozvodne, technológie pre rozvod a distribúciu elektrickej energie a transformátora, ktorá je hromadnou vecou.

7. Sťažovateľka považuje napadnutý rozsudok krajského súdu v znení opravného uznesenia krajského súdu za arbitrárny z dôvodu, že krajský súd v ňom dospel k nesprávnemu záveru, že jedna nehnuteľnosť (elektrická stanica) môže byť tvorená inou nehnuteľnosťou (budovou rozvodne). Podľa názoru sťažovateľky budova rozvodne je vecou odlišnou od elektrickej stanice a keďže elektrická stanica nie je nehnuteľnosťou, nemohla byť predmetom prevodu ako jedna nehnuteľnosť. Okrem toho sťažovateľka krajskému súdu vytýka, že sa vôbec nezaoberal tým, či predmetom prevodu boli technológie pre rozvod a distribúciu elektrickej energie a transformátor.

8. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sťažovateľka považuje nielen za arbitrárne, ale aj za nedostatočne odôvodnené, pretože je presvedčená, že súdy nižšej inštancie sa všetkými právnymi otázkami, ktoré nastolila v dovolaní, zaoberali. Najvyšší súd podľa názoru sťažovateľky vôbec nevysvetlil, prečo považuje prvú otázku za špekulatívnu a účelovú, keď sťažovateľka v odvolaní namietala nesprávne právne posúdenie otázky právneho charakteru elektrickej stanice zo strany okresného súdu.

9. Sťažovateľka v závere ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že prostredníctvom elektrickej stanice zabezpečuje distribúciu elektrickej energie jednotlivým odberateľom v meste Trnava a jeho okolí, pričom speňažením elektrickej stanice správcom úpadcu by mohlo byť nielen nenávratne stratené jej vlastnícke právo, ale aj ohrozený prístup jednotlivých odberateľov k elektrickej energii, čo považuje za relevantné dôvody, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s opravným uznesením krajského súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu vydanými v konaní o vylúčenie majetku zo súpisu všeobecnej podstaty úpadcu, ktoré sťažovateľka považuje za arbitrárne, resp. nedostatočne odôvodnené kvôli nesprávnemu právnomu posúdeniu otázky právneho charakteru elektrickej stanice zo strany okresného súdu a krajského súdu.

11. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Skutkový stav a práve závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (IV. US 43/04). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

12. Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej majetok bol správcom zaradený do súpisu všeobecnej podstaty úpadcu, sa môže ochrany svojho (vlastníckeho) práva ku konkrétne špecifikovaným veciam domáhať prostredníctvom vylučovacej žaloby. Jedným z predpokladov úspešnosti vylučovacej žaloby je, aby žalobca, ktorý sa domáha vylúčenia konkrétne špecifikovanej veci zo súpisu všeobecnej podstaty úpadcu, preukázal, že táto vec v súpise nemala byť zaradená, pretože žalobcovi patrí (vlastnícke) právo vylučujúce zaradenie tejto veci do súpisu.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým rozsudkom krajského súdu v spojení s jeho opravným uznesením

13. Ústavný súd, považujúc ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému a rozhodnutiu krajského súdu v spojení s jeho opravným uznesením za podanú včas (§ 124 zákona o ústavnom súde), posudzujúc napadnuté rozhodnutie krajského súdu, skúmal, či sa krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu neodchýlil od prípustného výkladu relevantných právnych noriem (§ 78 zákona o konkurze a § 154, § 217 a § 378 a nasl. CSP). Keďže prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05) a odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, vzal pritom na zreteľ i rozsudok okresného súdu.

14. Vyhodnotenie, ktorá skutočnosť tvrdená a dokazovaná v civilnom sporovom konaní je pre rozhodnutie vo veci samej významná a ktorá nie, je doménou rozhodovacej právomoci

všeobecných súdov. Ústavnému súdu nemožno odňať právomoc kasačného zásahu do tohto hodnotenia vtedy, keď je v rozpore so zákonným príkazom vyjadreným v § 191 CSP v miere spôsobilej postaviť konanie i jeho výsledok do pozície nespravodlivosti a neobjektívnosti. Uvedené zákonné ustanovenie upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov, ktorá napriek pomenovaniu nevytvára všeobecnému súdu priestor pre ľubovoľné (svojvoľné) hodnotenie dôkazov. Prípadná svojvôľa v procese hodnotenia dôkazov je nežiaducim prvkom v súdnom konaní, ktorý zakladá nielen rozpor postupu a naň nadväzujúceho súdneho rozhodnutia so zákonom, ale aj so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, lebo svojvôľa konajúceho súdu je hrubým narušením spravodlivostnej kvality a objektivity súdneho rozhodovania (I. ÚS 125/2020).

15. Preskúmaním napadnutého rozsudku krajského súdu v znení opravného uznesenia, ktorý v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného okresným súdom, nepovažoval za potrebné zopakovať či doplniť dokazovanie, ústavný súd dospel k názoru, že v danom prípade nič nenasvedčuje tomu, že by sa okresný súd dopustil svojvôle v procese hodnotenia dôkazov. Sťažovateľke bol daný náležitý procesný priestor, aby svoje tvrdenie, že je vlastníkom vecí zapísaných správcom do súpisu všeobecnej podstaty úpadcu, preukázala (§ 149 a 150 CSP), čo však neurobila. Krajský súd navyše poukázal na skutočnosť, že sťažovateľka po oboznámení sa s predbežným právnym posúdením veci okresným súdom nemala žiadne návrhy na doplnenie dokazovania, dokonca na pojednávaní konanom 8. augusta 2018 nevyužila svoje právo záverečnej reči. Napadnutý rozsudok krajského súdu v znení opravného uznesenia obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvoinštančné konanie, a ústavný súd nezistil, že by tieto závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené ani z nich nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením najvyššieho súdu

16. Za ústavne konformný a udržateľný považuje ústavný súd aj záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľky. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je zjavne neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu, nemajúce oporu v Civilnom sporovom poriadku (§ 438 a nasl.). Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľkou, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva. V inom prípade by totiž najvyšší súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010).

III.3 Záver

17. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názormi všeobecných súdov nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym

názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) totiž nepatrí právo sporovej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sporová strana predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 284/08).

18. Medzi rozsudkom krajského súdu v spojení s opravným uznesením a uznesením najvyššieho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona čo ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. februára 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu